

Kvantitativní a kvalitativní výzkum

Kontakt: burilova@med.muni.cz

Tato prezentace je autorským dílem vytvořeným zaměstnanci Masarykovy univerzity. Studenti předmětu mají právo pořídit si kopii prezentace pro potřeby vlastního studia.

Jakékoliv další šíření prezentace nebo její části bez svolení Masarykovy univerzity je v rozporu se zákonem.

Základní metody

Kvalitativní výzkum pracuje s malým souborem respondentů, bez statistické reprezentativnosti (rozhovor), v ošetrovatelství lze použít např. při zjišťování kvality ošetrovatelských činností, úrovně a účinnosti interakcí v ošetrovatelské péči.

Kvantitativní výzkum – statisticky popisuje typ závislosti mezi proměnnými, změřit intenzitu této závislosti apod. Pracuje s větším souborem respondentů (dotazník, strukturovaný rozhovor, sekundární analýza – epidemiologická analýza, kvantitativní obsahová analýza).

pozorování (na pomezí kvalitativního a kvantitativního výzkumu)

respondent/participant/pacient/subjekt/proband

Metodika

- Výzkumná metoda – specifikace studie
- Vstupní a vylučující kritéria výzkumu
- Výzkumný nástroj – zdůvodnění volby
- Období a místo realizace výzkumu
- Pilotní studie
- Popis realizace sběru dat
- Etické aspekty – souhlas etické komise, anonymizace dat
- Analýza dat

Výzkumná metoda

Základní nástroj/postup, kterým realizujete objektivní zkoumání daného problému tak, abyste dosáhli na výzkumný cíl.

- Získávání primárních dat (přímo získávané informace) – observační (pozorovací) výzkumy, experimentální (intervenční) výzkumy.
- Získávání sekundárních dat – údaje z databází, zdravotnické dokumentace pacienta aj.

Kvantitativní výzkum lze členit dle různých kritérií

- **časové hledisko:** longitudinální studie – dlouhodobé; průřezové studie; jednorázové – v daném momentu; opakované.
- **míra intervence:** observační studie – neintervennční, pozorování výskytu/frekvence jevu; intervenční – umožňující zásah do sledovaných jevů, jejich ovlivnění a sledování dopadu intervence.
- **typ výzkumného nástroje:** dotazníková studie (survey); anketa; strukturované pozorování se záznamovým archem; experiment (preklinický, klinický).

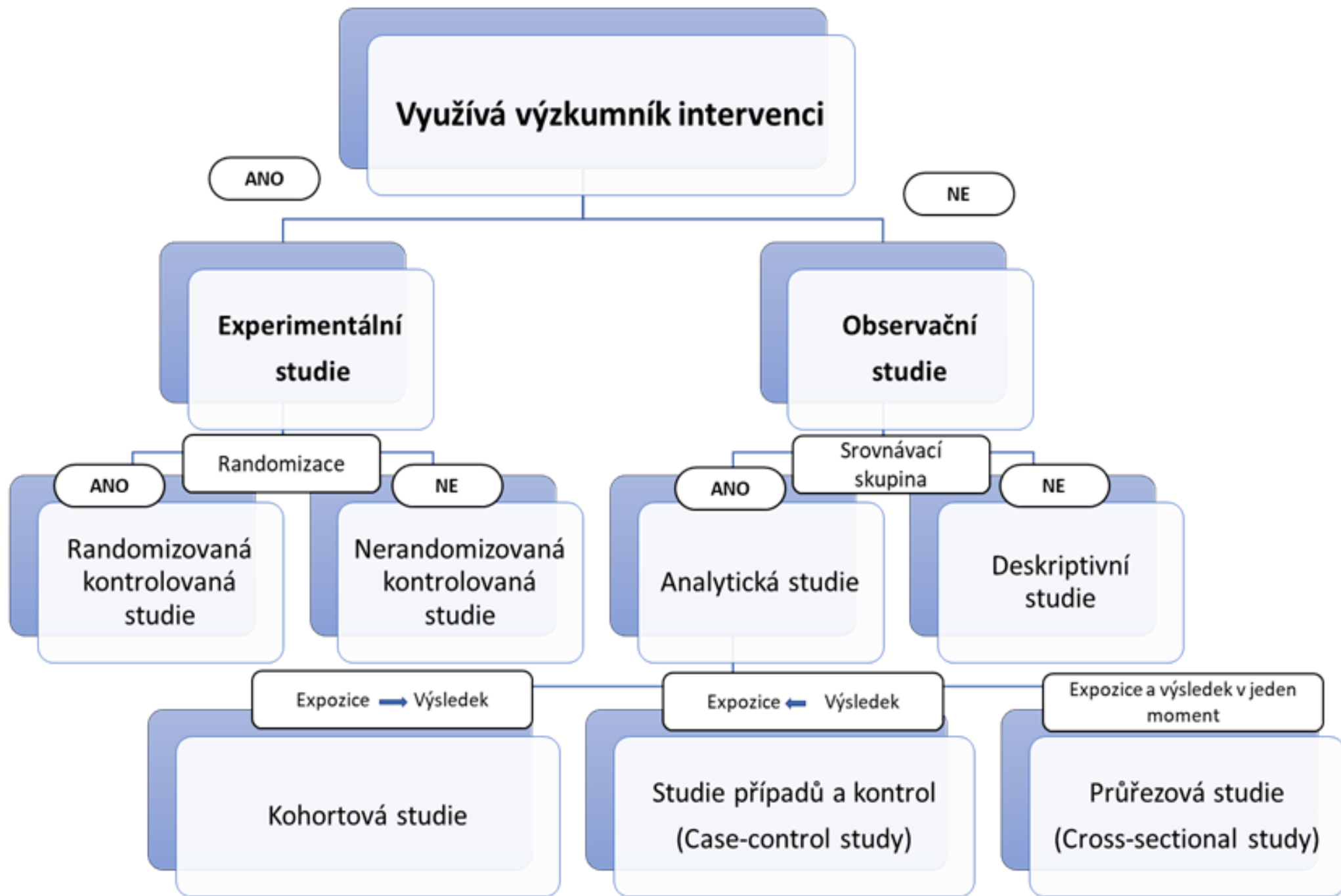
Nejčastější typy analytických studií

- *Observační prospektivní studie*
- *Observační retrospektivní studie*
- *Průřezové studie (Cross-sectional study)*
- *Experiment*

Experimentální (intervenční) výzkumy

- **Nekontrolované studie** – efekt intervence je porovnáván s údaji získanými v minulosti nebo s výsledky jiných výzkumů, nelze zde vyloučit působení jiných faktor než jen intervence.
- **Kontrolované studie** – ke sledovanému souboru se sestaví kontrolní soubor na základ náhody (randomizace), což umožní eliminovat v maximální míře vliv spolupůsobících faktor, které mohou zkreslit výsledky.

preklinický výzkum X klinický výzkum

Dotazníkový průzkum

- kvantitativní metoda výzkumu využívaná zejména ve společenských vědách, nástroj – dotazník, záznamový arch
- doporučován standardizovaný dotazník (dělí se na *strukturované* (s uzavřenými otázkami) a *nestrukturované* (s otevřenými otázkami))
- reprezentativnost výzkumného souboru
- **validita a reliabilita** výzkumného nástroje
- anketa

tištěná podoba – CATI X face-to-face dotazování X on-line

Interpretace dat – kvantitativní

- Tvorba datové tabulky - excel
- Tvorba tabulek a grafů
- Deskriptivní popis výsledků
- Statistické vyhodnocení dat
- Sumarizace zjištění
- Diskuze – komparace výsledků
- Závěry
- Doporučení pro praxi

Sběr dat, následně analýza získaných dat

Datový soubor je třeba uchovat v případě, že by byla vyžádána třetí stranou k náhledu a zároveň pro možnou zpětnou kontrolu kvality analýzy dat.

Nejčastější chyby v metodice

- popis obecně známé charakteristiky použitých měrných nástrojů, např. obecně známé ne/výhody dotazníku; informace o počtu distribuovaných a vrácených dotazníků, počtu realizovaných rozhovorů, počtu respondentů použitých v záznamovém archu zařazujeme do interpretace výsledků, nikoli do metodiky;
- chybí v jakém období byla data získána;
- chybí jakým způsobem byla data získána;
- chybí jakým způsobem byla data zaznamenávána;
- chybí jakým způsobem byla data zpracována;
- chybí realizace předvýzkumu (kdy, kde, jakým způsobem, zda byly nutné korekce v použitém nástroji apod.);
- nevhodný výběr respondentů, např. zařazení praktických sester do výzkumu, kdy tématem práce jsou zkušenosti všeobecných sester na jednotkách intenzivní péče s...;
- neadekvátní počet respondentů (počet respondentů je závislý na řešené problematice, použité metodice a nasycení souboru);
- nerovnoměrné zastoupení respondentů při komparaci výsledků;
- chybí kritéria pro výběr respondentů do výzkumu;
- do metodiky nepatří výsledky.

Obsah empirické části

- Cíle a hypotézy (pouze 0 hypotéza)
- Metodika DP
- Analýza dat – popisná, statistické ověření hypotéz

Analýza dat

- U kvantitativního výzkumu – celkové n
- Profil respondenta – popis sociodemografických a pracovních charakteristik
- Deskriptivní analýza dalších dotazníkových položek dle definovaných baterií dotazníku – není nutné u všech položek grafické znázornění

Obsáhlé a nečitelné tabulky a grafy bez legend

Statistické ověření hypotéz

- 1. hypotéza – popis
- Jaké dotazníkové položky byly testovány
- Jaká statistická metoda byla použita
- Tabulky a vhodné grafy + výpočty hodnoty p
- Závěr – zhodnocení nezamítáme / zamítáme

Diseminace výsledků

- Nepublikované výsledky jako by neexistovaly.
- Pokrok ve vědě je závislý na rychlém a přesném informování o výsledcích realizovaného výzkumu.
- Distribuce versus aplikace v klinické praxi (implementační projekt).

Distribuce výsledků

- Výběr odborného periodika (IF, Q 1-4) – druh publikace.
- Účast na odborné konferenci – prezentace, poster.
- Odborné společnosti, instituce.
- Výběr nakladatelství (knihy).
- Rozhlas, televize aj.

Chyby v odborných pojmech

SPRÁVNĚ

Výzkumný soubor

Dotazníkový průzkum

CHYBNĚ

Výzkumný vzorek

Dotazníkové šetření

**M U N I
M E D**

Děkuji za pozornost